

Dijous, 7 d'octubre de 2004

Bernat Joan

Turquia a la Unió Europea

La Unió europea ha donat llum verda al procés d'incorporació de Turquia, tot i que se n'ha alentit la marxa i encara queden uns quants anys de coll abans que aquesta es produeixi. El fet que Turquia estigui en camí cap a la incorporació a Europa ha tengut ja alguna conseqüència positiva a l'interior d'aquell país de l'Orient mitjà: s'ha despenalitzat l'adulteri, s'ha avançat -ni que sigui mínimament- en el reconeixement dels drets civils, i s'han posat les bases perquè Turquia, a la llarga, acabi esdevenint una democràcia en comptes d'abocar-la en el perill de caure en la teocràcia (més habitual als països d'aquella zona).

Malgrat tot, encara s'han de millorar moltes coses, perquè Turquia tenguí els estàndards desitjables quant a drets civils, personals i col·lectius. No volem dir amb això, carregats de cofoisme, que als països de l'actual Unió europea, aquests drets siguin plenament reconeguts pertot arreu: recordem que la gran majoria d'estats membres no reconeixen per res la seua pluralitat nacional, que molts reneguen directament de la seua pluralitat lingüística, o que, en un país com Portugal, encara es pot expulsar un vaixell perquè pretén oferir informació i suport a les dones perquè puguin decidir lliurement sobre el seu cos. No és que Europa sigui el paradís dels drets civils, certament, però entre allò que s'ha aconseguit a la majoria dels actuals estats membres de la Unió europea i allò que en aquests moments podem trobar a Turquia hi ha encara una considerable diferència.

En el seu moment, quan es va plantejar el tema de la incorporació de Turquia, des de l'Aliança Lliure Europea, férem pública la nostra posició, en els dos sentits esmentats: per una banda, mostrant l'acord amb la incorporació. Obrir la porta a Turquia deixa oberta també la possibilitat d'avançar en la democratització del país; tancar-li la porta, en canvi, suposa abocar-la directament a l'efervescència de l'islamisme i, amb el temps, a crear un altre règim prou perillós, i poderós, talment a les portes d'Europa. A qui li pot interessar, que la cosa avanci en aquesta direcció? (És cert que molts fons estructurals hauran d'anar a parar a Turquia, i que això perjudicarà, probablement, alguns sectors, a la nostra part del món; però s'ha d'avaluar tot globalment, per poder arribar a considerar què ens convé més i què serà, a la llarga, millor per al nostre futur).

Però, per obrir definitivament la porta a Turquia, al nostre entendre hi ha alguns aspectes que han de millorar considerablement. Comencem pel reconeixement de la principal nació sense estat que hi ha a Turquia (tot i que té el territori dividit dins altres estats de la zona): el Kurdistan. Perquè Turquia tenguí un estàndard democràtic acceptable s'ha de resoldre la situació del poble kurd. I, a hores d'ara, entenem que no basta que es liberalitzi la possibilitat d'ensenyar la llengua kurda, o petites micarates simbòliques. Han de ser els kurds els que decideixin lliurement el seu propi futur, i això passaria per l'aplicació del dret d'autodeterminació al

Kurdistan. Deprés de la severíssima repressió soferta (en tots els sentits), els trets col·lectius del poble kurd no es poden recuperar amb una mica de bilingüisme i una mica d'edició en kurd. Calen mesures molt més contundents i d'un abast molt més profund.

I caldria també un gest simbòlic per part de Turquia. En la forja de la Turquia moderna, hi trobam un dels genocidis més importants de l'últim segle: el que patiren més d'un milió d'armenis. Ara l'Armènia turca és completament desapareguda, per expulsió o per liquidació directa dels armenis. No poden exercir cap dret, els morts, els milers i milers de persones que varen perdre la vida per l'acció dels joves patriotes turcs que construïren això que ha esdevingut la Turquia actual. Però Turquia hauria de rescabalar d'alguna manera els armenis del genocidi patit. I no bastaria demanar perdó al poble armeni, sinó que haurien de fer algun gest compensatori important envers l'actual república d'Armènia (desgatzada de l'antiga URSS). Encara, emperò, és delictes dir que la matança d'un milió d'armenis va ser un genocidi, o escriure sobre aquest tema als mitjans de comunicació turcs. Potser encara mantenen també el delictes de promoció pública del separatisme...
